

Додаток

БОРОТЬБА ПРОТИ ДЕФАМАЦІЇ РЕЛІГІЙ

25 березня 2010 року Рада із прав людини Організації Об'єднаних націй прийняла свою резолюцію із такою назвою. Видруковуємо її. Коментар експерта Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ буде в наступному числі.

Рада з прав людини,

- знову підтверджуючи зобов'язання всіх держав відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй заохочувати і розвивати загальну повагу й дотримання прав людини і основних свобод для всіх, незалежно від їх раси, статі, мови і релігії,
- знову підтверджуючи, що усі права людини універсальні, неподільні, взаємозалежні і взаємопов'язані,
- посилаючись на прийнятий Генеральною Асамблеєю в її резолюції 60 / 1 від 16 вересня 2005 року Підсумковий документ Всесвітнього саміту 2005 року, в якому Асамблея підкреслила передбачений в Статуті обов'язок усіх держав поважати права людини та основні свободи для всіх, без яких би то не було відмінностей, і визнала важливість поваги та розуміння релігійного і культурного різноманіття в усьому світі,
- визнаючи цінний внесок усіх релігій у сучасну цивілізацію і той внесок, який діалог між цивілізаціями може справити на досягнення більш глибокого усвідомлення й розуміння спільних цінностей, визнаних всім людством,
- вітаючи виражену в Декларації тисячоліття Організації Об'єднаних Націй, яка була прийнята Генеральною Асамблеєю в її резолюції 55/2 8 вересня 2000 року, рішучість вжити заходів із припинення зростаючих в багатьох суспільствах проявів расизму і ксенофобії й заохочення більшої злагоди і терпимості у всіх суспільствах, а також розраховуючи на її ефективне втілення в життя на всіх рівнях,
- підкреслюючи в цьому зв'язку важливість Дурбанської декларації та Програми дій, прийнятих Всесвітньою конференцією з боротьби проти расизму, расової дискримінації, ксенофобії і пов'язаної з ними нетерпимості, що відбулася в Дурбані, Південна Африка, в 2001 році, підсумкового документу Конференції з огляду Дурбанської процесу, що відбулася в Женеві у квітні 2009 року (A/CONF.211/8), і вітаючи прогрес, досягнутий у справі їх здійснення, а також особливо відзначаючи, що ці документи служать надійним фундаментом для ліквідації лих і всіх проявів расизму, расової дискримінації, ксенофобії і пов'язаної з ними нетерпимості,
- вітаючи всі міжнародні та регіональні ініціативи, спрямовані на заохочення міжкультурної та міжконфесійної гармонії, включаючи "Альянс цивілізацій", Міжнародний діалог з міжконфесійного співробітництва в інтересах миру та злагоди та діалог між представниками різних релігій і культур, і їх цінний внесок у справу заохочення культури миру та діалогу на всіх рівнях,
- вітаючи також доповіді Спеціального доповідача з питання про сучасні форми расизму, расової дискримінації, ксенофобії і пов'язаної з ними нетерпимості, представлені Раді на його четвертій, шостій та дев'ятій сесіях

(A/HRC/4/19, A/HRC/6/6 і A / HRC/9/12), в яких Спеціальний доповідач висвітлив серйозний характер дифамації всіх релігій і необхідність доповнити правові стратегії,

- *з глибокою заклопотаністю відзначаючи* випадки прояву нетерпимості, дискримінації та актів насильства по відношенню до послідовників певних релігій, які відбуваються в багатьох частинах світу, на додаток до негативного висвітлення деяких релігій у засобах масової інформації та ухвалення й застосування законів та адміністративних заходів, які дискримінують осіб певної етнічної та релігійної приналежності і спеціально спрямованих проти них, особливо проти мусульманських меншин після подій 11 вересня 2001 року, і ставлять під загрозу можливість повного здійснення ними прав людини і основних свобод,
- *підкреслюючи*, що дифамація релігій є грубою образою людської гідності і веде до незаконного обмеження свободи релігії, яку сповідують її послідовниками, і підбурювання до релігійної ненависті та насильства,
- *відзначаючи із заклопотаністю*, що дифамація релігій і підбурювання до релігійної ненависті в цілому можуть призвести до соціальної дисгармонії та порушень прав людини, і будучи стурбованою бездіяльністю деяких держав у боротьбі з поширенням цієї зростаючої тенденції і застосуванням такої дискримінаційної практики відносно послідовників певних релігій, і особливо відзначаючи в цьому контексті необхідність ведення ефективної боротьби з дифамацією всіх релігій і підбурюванням до релігійної ненависті в цілому і щодо ісламу й мусульман зокрема,
- *будучи переконаним*, що повага до культурного, етнічного, релігійного та мовного різноманіття, а також діалог між цивілізаціями і всередині них є необхідною умовою для зміцнення загального миру і взаєморозуміння, а прояви культурної та етнічної упередженості, релігійної нетерпимості і ксенофобії породжують ненависть і насильство у відносинах між народами і націями,
- *підкреслюючи* важливу роль освіти у справі заохочення терпимості, що передбачає визнання й повагу громадськості до існуючого різноманіття,
- *відзначаючи* різні регіональні та національні ініціативи з боротьби із релігійною і расовою нетерпимістю щодо конкретних груп і громад та особливо відзначаючи в цьому контексті необхідність прийняття всеосяжного і недискримінаційного підходу, який дозволяє забезпечити повагу до всіх рас і релігій,
- *посилаючись* на свою резолюцію 10/22 від 26 березня 2009 року і резолюцію 64/156 Генеральної Асамблеї від 18 грудня 2009 року,

1. *приймає до відому* доповідь Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини про здійснення резолюції 10/22 Ради з прав людини, а також про можливий взаємозв'язок між дифамацією релігій і зростанням числа випадків підбурювання, проявів нетерпимості й ненависті в багатьох частинах світу (A / HRC/13/57) і доповідь Спеціального доповідача з питання про сучасні форми расизму, расової дискримінації, ксенофобії і пов'язаної з ними нетерпимості (A/HRC/12/38), і представлений Раді на його дванадцятій сесії;

2. висловлює глибоку стурбованість у зв'язку з формуванням негативного стереотипного уявлення про релігії і дифамацією релігій та проявами нетерпимості та дискримінації в питаннях релігії і переконань, які, як і раніше, мають місце у світі, що призводить до нетерпимості по відношенню до послідовників цих релігій;
3. висловлює глибоке співчуття у зв'язку із усіма актами психологічного та фізичного насильства по відношенню до людей, а також нападів і підбурювання до них з причини їх релігійних переконань або вірувань і у зв'язку з такими актами, які спрямовані проти їхніх підприємств, власності, культурних центрів та місць відправлення культу, а також у зв'язку з випадками глузлення над святими місцями, релігійними символами і шанованими діячами всіх релігій;
4. висловлює глибоку стурбованість у зв'язку із триваючими серйозними випадками свідомого формування стереотипів про релігії, їх прихильників і священнослужителів в засобах масової інформації, а також у зв'язку з програмами і повістками дня екстремістських u1086 організацій і груп, спрямованих на формування та увічнення стереотипних уявлень про деякі релігії, особливо коли їм у цьому потурають уряди;
5. з глибокою заклопотаністю відзначає активізацію після трагічних подій 11 вересня 2001 року загальної кампанії з дифамації релігій і підбурювання до релігійної ненависті в цілому, в тому числі профілювання мусульманських меншин за етнічними і релігійними ознаками;
6. визнає, що в контексті боротьби проти тероризму дифамація релігій і підбурювання до релігійної нетерпимості в цілому стають обтяжливими чинниками, що призводять до ущемлення основних прав і свобод членів відповідних груп, а також до їх економічного і соціального відчуження;
7. висловлює глибоку стурбованість у цьому відношенні з приводу того, що іслам часто і помилково асоціюється з порушеннями прав людини і тероризмом, і у зв'язку з цим висловлює жаль з приводу ухвалення законів або адміністративних заходів, конкретно спрямованих на здійснення контролю та моніторингу мусульманських меншин, що стигматизує їх і узаконює дискримінацію, об'єктом якої вони є;
8. рішуче засуджує в зв'язку з цим заборони на будівництво мінаретів мечетей й інші нещодавно прийняті дискримінаційні заходи, які є проявами ісламофобії і різко контрастують з міжнародними зобов'язаннями в сфері прав людини, що стосуються свободи релігії, переконань, совісті і вираження думок, і підкреслює, що подібні дискримінаційні заходи можуть лише породити дискримінацію, екстремізм і спотворені уявлення, здатні викликати поляризацію і фрагментацію в суспільстві з небезпечними непередбачуваними і непередбачуваними наслідками;
9. знову засвідчує прихильність всіх держав до комплексного здійснення Глобальної контртерористичної стратегії Організації Об'єднаних Націй, яка була прийнята без голосування Генеральною Асамблеєю в її резолюції 60/288 від 8 вересня 2006 року і підтверджена Асамблеєю в її резолюції 62/272 від 5 вересня 2008 року і в якій вона знову підтвердила, зокрема, що тероризм не може і не повинен асоціюватися з якою-небудь релігією, національністю, цивілізацією або етнічною групою, а також необхідність посилити прихильність міжнародного співтовариства до заохочення, серед іншого,

культури миру і поваги всіх релігій, переконань і культур та запобігання дифамації релігій;

10. *шкодує* з приводу використання друкованих, аудіовізуальних та електронних засобів інформації, включаючи Інтернет, і будь-яких інших засобів для підбурювання до актів насильства, ксенофобії і пов'язаної з ними нетерпимості та дискримінації щодо будь-якої релігії, а також глумління над релігійними символами і вшанованими діячами;
11. *підкреслює*, що, як це вже зафіксовано в міжнародному праві прав людини, в тому числі у статтях 19 і 29 Загальної декларації прав людини і статтях 19 і 20 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, кожна людина має право безперешкодно дотримуватися своїх переконань та право на вільне висловлювання думок, здійснення яких пов'язане з особливими зобов'язаннями і обов'язками, а тому може підпадати тільки під ті обмеження, які передбачені законом і є необхідними для забезпечення поваги прав і репутації інших людей, захисту національної безпеки або охорони громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту моральних засад і загального добробуту;
12. *знову підтверджує*, що зауваження загального порядку № 15 Комітету з ліквідації расової дискримінації, в якому Комітет ухвалив, що заборона поширення будь-яких ідей, що ґрунтуються на расовій перевазі чи ненависті, не суперечить праву на свободу переконань та їх вільне вираження і в однаково застосовується до питання, що стосується підбурювання до релігійної ненависті;
13. *рішує засуджує* всі прояви й акти расизму, расової дискримінації, ксенофобії і пов'язаної з ними нетерпимості по відношенню до національних або етнічних, релігійних і мовних меншин та мігрантів і нерідко застосовувані щодо них стереотипи, у тому числі на основі релігії або переконань, і настійно закликає всі держави застосовувати і, якщо необхідно, зміцнювати діючі закони, коли мають місце такі акти, прояви або ознаки ксенофобії або нетерпимості, з метою викорінення безкарності осіб, що здійснюють подібні діяння;
14. *настійно закликає* всі держави забезпечувати, в рамках їх відповідних правових і конституційних систем, адекватний захист від актів ненависті, дискримінації, залякування і примусу як наслідку дифамації релігій і підбурювання до релігійної ненависті в цілому, й приймати всі можливі заходи для заохочення терпимості і поваги до всіх релігій та переконань;
15. *наголошує на* необхідності боротьби з дифамацією релігій і підбурюванням до релігійної ненависті в цілому шляхом розробки стратегій та узгодження дій на місцевому, національному, регіональному та міжнародному рівнях за допомогою освіти та підвищення поінформованості;
16. *закликає* всі держави докладати максимум зусиль, відповідно до свого національного законодавства та у відповідності до міжнародного права з прав людини і гуманітарним правом, для забезпечення повної поваги та захисту релігійних місць, об'єктів, святинь та символів і вживати додаткових заходів у випадках, коли їм загрожують осквернення або руйнування;
17. *визнає*, що відкрите, конструктивне і шанобливе обговорення ідей, а також міжконфесійний та міжкультурний діалог на місцевому, національному та

- міжнародному рівнях можуть відігравати позитивну роль у боротьбі з релігійною ненавистю, підбурюванням і насильством;
- 18.** *закликає* до активізації міжнародних зусиль з налагодження глобального діалогу з метою заохочення культури терпимості і миру на всіх рівнях на основі дотримання прав людини і поваги до різноманітності релігій і переконань й *настійно закликає* держави, неурядові організації, релігійних лідерів, а також друковані та електронні засоби масової інформації підтримувати і розвивати такий діалог;
 - 19.** *із задоволенням приймає до відому* намір Верховного комісара надавати подальшу підтримку прогресивному розвитку міжнародного права з питання прав людини в тому, що стосується свободи вираження і підбурювання до ненависті, дискримінації та насильства, в її плані стратегічного керівництва на період 2010-2011 років;
 - 20.** *вітає* у зв'язку з цим плани Управління Верховного комісара провести серію робочих нарад експертів для аналізу законодавства, судової практики і національної політики в різних регіонах, з тим щоб оцінити різні підходи до заборони підбурювання до ненависті, як зазначено у статті 20 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, без шкоди для мандата Спеціального комітету із розробки додаткових стандартів, та просить Верховного комісара продовжувати розвивати такі ініціативи з метою зчинити конкретний внесок у справу запобігання і ліквідації всіх форм підбурювання та наслідків негативних стереотипних уявлень про релігії або переконання і їх прихильників, які стосуються здійснення прав людини відповідних осіб і спільнот;
 - 21.** *просить* Спеціального доповідача з питання про сучасні форми расизму, расової дискримінації, ксенофобії і пов'язаної з ними нетерпимості подати Раді на її п'ятнадцятій сесії доповідь про всі проявах дифамації релігій, а особливо про ймовірні серйозні наслідки ісламофобії для здійснення всіх прав віруючими.

